

Metals Week'te yayınlanan ilginç bir yazıyı, siz sayın okurlarımıza iletmeyi yararlı bulduk.

A.B.D.'deki krom üretici ya da tüketici tekellerin düşüncelerini yansıtan bu yazı, gerçekte, kendi politikacılarını ağır bir dille suçlamakta, Rodezya'ya uygulanan krom ambargosunun yanlış bir uygulama olduğu vurgulamaktadır.

özcesi.yazı A.B.D.'deki sermaye grupları arasındaki çelişkiyi bir noktaya kadar vurgulamakta, bununla da yetinmeyip uygulanması gereken politika konusunda akıl vermektedir (!)... Yorumu gerektirmeyen açıklıkta olan yazının eksiksiz çevirisini aşağıya alıyoruz.

«RODEZYAYA UYGULANAN KROM AMBARGOSUNDAKİ TUTARSIZLIK»

«Amerika'nın Rodezya'ya uyguladığı krom ambargosunun yıkıcı etkileri, çok kısa zamanda görülecektir. Amerika'nın stoklarında yeterli krom bulunmamaktadır. Bu nedenle, ambargo bir yandan Rusya'nın (USA'ya en önemli krom satıcısıdır) güçlenmesine, diğer yandan, tesislerin durmasına ve yılda 400 milyon dolarlık zarara neden olacaktır. Amerika'nın ekonomik bir krom yatağı yoktur ve Charles E. Bennet 3 yıllık stoklardan krom alınmasına taraftar değildir.

Yeni yapılan bir araştırmaya göre, Amerika çelik yapımcılarını besleyen ferro-krom'cuların elinde 30 günlükten az bir stok bulunmaktadır. USA ferro - krom tüketicileri yerli kaynaklara bağlı olduğundan bu ambargo, etkisizni çok çabuk gösterecektir.

Geçen yıl Rodezya, Amerika'nın ferro krom gereksiniminin üçte birini karşılamıştır. (50.751 ton)., USA'mn bu yılki ferro - krom gereksinimi 470.000 tondur. Bu mik-

tarın 240.000 tonu yerli kaynaklardan, 130 000 tonu ithal edilerek ve 100000 tonluk bir bölümü de hurdalardan tamamlanması gerekmektedir. Gerçekte bu değer krom açığının kendisidir. 1975 yılında ise ferro - krom tüketimi 50 000 ton artacaktır. Bu nedenle, Rodezya'ya uygulanan ambargoyla tüketim açığı 200 000 tona ulaşacaktır.

Ambargonun taraftarları bunun iyi olduğunu, ambargo sonunda oluşacak fiyat yükselmesinin şu anda talebin ancak % 50 sini karşılayabilen ferro - krom kapasitesini de ayarlayacağını söylemektedirler; Fakat bu çevreler, belirli bir süre için Amerika'nın fiyat denetiminde (örneğin Rusya'ya karşı) bulunamayacağı için büyük zararların doğacağını görememektedirler. Bir libre ferro - krom bir sentlik zam, bir ton çelikte sekiz dolarlık zama; 50 sentlik bir zam »se (Ki bu büyük bir iyimserlikle tahmin edilmektedir) Amerika'da yalnız çelik yapımında yılda 400 milyon dolara mal olacaktır.

Kuşkusuz, Amerika ferro - krom kapasitesi yükseltilebilir, ancak bunun için yüksek tenörlü cevher nereden sağlanacaktır? Birinci kaynak Rusya sonra TÜRKİYE ve GÜNEY AFRİKA olacaktır.

İKİ YÜZLÜ OLMİYALIM. EĞER AMERİKA. RODEZYA'NIN ZULÜM-EDİCİ REJİMİNE SUÇLAMADA VE BASKIDA BULUNUYORSA (Kİ İŞİN İÇİNDE İNGİLTERE'NİN OLDUĞU TAHMİN EDİLMEKTEDİR), HENRY KISSINGER'İN DE KABUL ETTİĞİ GİBİ DAHA ZULUMKAR BİR DEVLET OLAN RUSYAYA DA BULUNULMASI GEREKİR. NE YAZIK Kİ İKİ YÜZLÜLÜK, RİYAKÂRLIK GÜNÜN GEREKLERİNDEN GİBİ GÖRÜNÜYOR. EĞER DEĞİLSE, NEDEN AMERİKA TÜRKİYE'DEKİ AFYON EKİMİN] PROTESTO ETMEK İÇİN TÜRKİYE İLE OLAN TİCARETİNİ KISITLAMİYOR? EĞER RODEZYAYA AMBARGO KOYUYOR-

SAK BU İŞİ TAM YAPIP RUSYA, TÜRKİYE VE GÜNEY AFRİKAYA'DA AMBARGO KORYALIM:»

KAYNAK : METALS WEEK - 19 AĞUSTOS 1974

Ekonomik, politik ve de askeri alanda gerî kaimrş ölkelerde etkinliğini gittikçe yoğunlaştıran A.B.D.'nin KENDİNİ NASIL GÖRDÜĞÜNÜ de somutlaştırır nitelikte olan bu yazı, dünya halklarına yönetilen saygısızlığı da belgeleyecek içeriktedir. Haşhaş üretimi ile krom üretimi arasında bir bağıntı yoktur gibi görülebilir. Hele hele, Rodezya'da üretilen krom ve buna uygulanacak ambargonun, Türkiye'deki haşhaş üretimi ile ne ilgisi vardır, diye sorulabilir... Herşeylerin birbirine girdiği dünyamızda, etki ve tepkiler yumağı o denli yoğunlaşmıştır ki, örneğin Şili'deki bir faşist darbe dünya bakır piyasasında önemli değişiklikler, dalgalanmalar yaratmaktadır.

Oysa ilk bakışta, faşist darbelerle, bakır fiyatları arasında bir bağıntı yokmuş gibi görülmektedir...

Sanırsız, yazı bu ilişkilerin varlığına ilişkin ipuçları vermektedir. Ve aşağıya ikinci kez aldığımız alıntı, ölkelerin içişlerine el atılmasının tipik bir örneğini somutlaştırmaktadır sanırsız :

«NEDEN AMERJKA, JÜRKİYEDEKİ AFYON EKİMİNİ PROTESTO ETMEK İÇİN TÜRKİYE İLE OLAN TİCARETİNİ KISITLAMİYOR?»

JAPONYANIN ENDÜSTRİYEL HAMMADDELERE İLİŞKİN YENİ TİCARİ YAKLAŞIMLARI

Japonya'nın genelde, hammadde edinme stratejisindeki değişimine bir yaklaşım sağlaması açısından «Industrial Minerals» da yayınlanan aşağıdaki yazı, oldukça ilginçtir, özel olarak, endüstriyel hammaddelere ilişkin Japonya'nın yeni stratejisini vurgulayan yazı, bu gün için var olan ve gelecekte

de yoğunlaşması beklenen Japonya - Türkiye ticari ilişkilerinin hangi boyutlarda gelişeceğinin ipuçlarını vermektedir.

«Japonya, son 20 yıl içerisinde, dünya hammadde pazarlarındaki etkenliği nedeniyle eleştirilere) boy hedefi olmuştur. Eleştiriler, hammadde üretici ölkelerden başlayarak - ki bunlar, ölkelerinin Japonya'nın bir taş ocağı haline geldiğini görmüşlerdir - diğer endüstrileşmiş ölkelere kadar uzanır, ikinci gruba giren ölkelerin eleştirileri ise Japonya'nın, payına düşenden fazla hammadde almasıdır. Japonya gerçekte hiç hammaddesi olmadığı halde Amerika ve Rusya'dan sonra geniş endüstriyel gelişmenin en sivri örneğini gösterir. Madencilikte kömür, bakır, çinko ürettiği herkeze bilindiği halde, bunlar kendi iç ihtiyaçlarını dahi karşılayamaz. Endüstriyel hammaddelerden; büyük bir kireçtaşı, seramik kili, feldspat, pirofilit ve talk üreticisidir. Bunun yanında birçok değişik hammaddelerin de alıcısıdır. Mineral dışı hammaddeler içerisinde, Japonya'nın zirai ürün üretimi, kendi gereksiniminin ancak yarısını karşılar.

Londra'da European Purchasing Federation and The Financial Times» tarafından yakın geçmişte düzenlenen bir konferansta, Japonya'nın en önemli ticaret firmalarından biri öten Mitsui Co. Japonya'nın yehammadde edinme stratejisini şöyle açıklamıştır :

1. Kaynakları.değiştirmek, (Çin, Rusya ve Latin Amerika ile daha fazla ticaret)
2. Tesisleri hammadde üreten ölkelere taşımak,
3. Hammadde yerine, yarı - mamul ürünlerin ithali ve bu kaynakların kullanımında daha ekonomik yapıya gitmek.

Yakın zamanda olagelen gelişmeler, bu hedeflerin oluşmasında yardımcı olacaktır. Japonya'da endüstrinin ve buna bağılı olarak, kirlenmenin (hava, kara, deniz) yoğunlaşması, endüstriyel gelişmeyi kısıtlamayı zorlamıştır.

Hafif endüstri sektöründeki bazı Japon firmaların dünya pazarlarındaki rekabetçilikleri, «yen»'in devalüasyonu nedeniyle azaldığı için dış ülkelere yayılma eğilimi göstermektedir.

1971 yılında Japon Hükümeti, yabancı ülkelere yatırım kanununu liberalleştirdi ve buradan giderek Japon endüstrisine, ticari ortaklarının ekonomisine daha önemli katkılarda bulunmanın yoluna açtı (!) B? dan başka son yıllarda hammadde üreten ülkelerde - bunların büyük bir kısmı az r lişmiş ülkelerdir - görülen dünya çapında bir eğilim; hammadde (tüvenan cevher gibi) yerine yarı - mamul üretme olanaklarını araştırma yönünde gelişti (örneğin, boksit yerine alumina, alumina yerine alüminyum.)

Japonyanın deniz aşırı ülkelerdeki yeni yatırımları kendini nasıl gösterdi? Japonya endüstrisi, petrol rafinericileri ve non-ferrous metal üreticileri özellikle ve aktif olarak bu deniz aşırı yatırımlara yöneldiler. Japon ticari firmaların bu yönelmede belirleyici etkenlikleri oldu. Bu yatırımlara örnek olarak yakın zamanda C. Itoh'un Brezilya ve Kanematsu Goshö'nun Kanada asbestlerine olan yatırımları verilebilir.»

Kaynak : Industrial Minerals
(Temmuz 1974)

DÜNYA MADEN FİYATLARI BÜYÜK BİR HIZLA DÜŞÜYOR

Londra Maden Borsası'ndan alınan haberlere göre, başlıca maden borsalarında, bakır, demir, kurşun, çinko ve kalay fiyatları hızla düşmektedir. Bu düşüşe gerekçe

olarak, özellikle bu cevherleri işleyen kuruluşların üretimlerini durdurmaları gösterilmektedir. Bu kuruluşların üretimlerini durdurmalarına paralel olarak ellerindeki stoklar birikmeğe başlayan dünyanın belli başlı maden tüccarları hammadde üreticilerinden yaptıkları ihracat tutarını azaltmışlardır. Maden talebinin azlığına karşılık maden arzının fazla oluşu, Liberal ekonomi yasalarının bir gereği olarak, üretici fiyatlarını etkilemiş ve üretici fiyatları düşmüştür. Maden hammadde fiyatlarının bir düşüş nedeni olarak da, elinde fazla mal bulunduran bazı ülkelerin stoklarını dünya piyasasına sunması gösterilmektedir. Örneğin Japonya'nın bakır stoklarını elden çıkarması dünyanın başlıca maden borsalarında etkisini göstermiştir.

Maden fiyatlarındaki bu düşmeler, dış ticaret gelirlerinin büyük bir kısmını hammadde ihracatı meydana getiren az gelişmiş ülkelerin gelirlerini büyük oranda etkileyecektir.

Halen, Londra Maden Borsası'nda, Nisan ve Eylül ayları arasında ton başına, bakır üretici fiyatları 46 200 TL'den 19 800 TL'ye, çinko üretici fiyatları 29 370 TL'den 13 000 TL'ye, kurşun üretici fiyatları 10 560, TL'den 7 590 TL'ye kalay üretici fiyatları 140 250 TL'den 112 200 TL'ye düşmüştür.

Maden hammadde fiyatlarındaki bu düşüşler Türkiye'nin dış ticaret gelirlerini de önemli oranda etkileyecektir. Yılda ortalama 15 000 ton bakır ihraç eden Türkiye, fiyatların düşmesi sonucunda şimdiden 200 000 000 TL'lik bir zarar içindedir.